

Sporočilo za javnost

Zaupajmo v znanost in cepljenje

Koronakriza nas še kar postavlja pred neslutene izzive. To občutimo vsi, brez izjeme. Mnoge omejitve so korenito posegle v naš vsakdan, iz dneva v dan štejemo nove žrtve, naše zdravstvo je na robu zmogljivosti, močno prizadeti so gospodarstvo, šolstvo, kultura, tudi znanost. Smo na vrhuncu četrtega vala, kaj nas še čaka, ne vemo. **Zato je, če kdaj, zdaj potrebno, da stopimo skupaj, da gremo poenoteni naprej.** Samo skupaj lahko premagamo ta pereč problem. Prav zato smo se slovenske raziskovalne organizacije znova odločili pozvati k zaupanju v znanost in cepljenje.

Z obvladovanjem epidemije je tako kot z demokracijo. Deluje samo če sodelujemo vsi in vsi upoštevamo dogovorjena načela. Po drugi strani pa vsi ne moremo soditi o vsem. Sestavni del demokratične družbene pogodbe so namreč tudi deljene pristojnosti. Naši izvoljeni predstavniki so pristojni za zakonodajo, sodnice za sodstvo, zdravnice in zdravstveni strokovnjaki pa za zdravje. V časih kriz, kot je aktualna, pa je pomembno tudi, da razmišljamo s svojo glavo. In del tega razmisleka je tudi varovanje našega zdravja; lastnega zdravja in zdravja drugih. Osnovno demokratično načelo, ki pravi, da je moja svoboda, svoboda drugega, velja tudi na tem področju. Moje zdravje lahko zagotovi zdravje drugega. Zato predlagamo, da razmišljanje o zlih namerah drugih in t.i. nacionalni razklanosti zamenjamo s prizadevanji za našo varnost in zdravje. **In na tej poti imamo s cepljenjem bistveno več možnosti.**

Prav v tem času, ko je ves svet v krču zaradi koronakrize, je vprašanje zaupanja v znanost dobilo še toliko večji pomen. Svet je priča temu, kako neverjetno hitro in v kako velikem obsegu se znanost lahko odzove na pereč problem kot je virus SARS-CoV-2. Znanstveniki po vsem svetu so stopili skupaj in vse napore usmerili v en sam cilj – razviti varna in učinkovita cepiva. Rezultati vseh teh znanstvenih raziskav so jasni, transparentni in vsem na voljo. **Zaupajmo v znanost.**

Znanost, ki nas je pripeljala v 21. stoletje, se danes razvija z neverjetno hitrostjo. Z dosežki znanosti se srečujemo na vsakem koraku. Vozimo se z varnimi avtomobili, telefoniramo s pametnimi telefoni, preko spleta smo povezani s celotnim svetom. Pri tem znanost ponuja tudi obetavne možnosti za dodatni razvoj v prihodnosti, in to na številnih področjih, vključno z medicino. A vse to se lahko dogaja zaradi desetletij predhodnih raziskav. Tudi v primeru cepiva proti covidu-19, je tako. Danes ga ne bi bilo, če desetletja pred tem znanstveniki ne bi raziskovali in razvijali tehnologije, na katero so se lahko oprli in ga razvili tako rekoč čez noč.

Cepiva so eden ključnih znanstvenih dosežkov. So dosežek človeštva. Doslej so rešila več življenj kot katerokoli drugo zdravilo. Po svetu so izkoreninila vrsto nevarnih, smrtonosnih

bolezni kot so otroška paraliza, ošpice in črne koze. Še pred pojavom koronavirusa so cepiva vsako minuto rešila več kot pet življenj in tako preprečila do tri milijone smrti na leto. Tudi v premagovanju koronakrize bomo uspešni le s pomočjo varnih in učinkovitih cepiv ter predvsem zadostne precepljenosti.

V družbi je prisoten strah in nezaupanje v cepiva. A virus je tu, poleg analize bolnikov, ga zasledujemo tudi v odpadni vodi, kjer je njegova količina na najvišjem nivoju doslej. **Ko iščete odgovore na vprašanja, ki se vam porajajo v zvezi z epidemijo in cepljenjem, iščite verodostojne vire informacij.** Tudi med slovenskimi vrhunskimi strokovnjaki s področja medicine, mikrobiologije, imunologije in farmacije, imamo svetovno uveljavljene strokovnjake in raziskovalce, ki želijo dobro sodržavljanom. Veliko se jih je z vsem svojim znanjem angažiralo zato, da vsem državljanom, razložijo delovanje tako virusa kot cepiva. Zaupajte jim, zaupajte nam. Premagajmo strahove z dialogom. Stopimo skupaj in preprečimo širjenje virusa.

V boju proti zahrbtnemu virusu je izjemno pomembno tudi spoštovanje zaščitnih ukrepov – primerne in ustrezno nameščene maske, ohranjanje medsebojne razdalje, redno prezračevanje prostorov, druženje v majhnih mehurčkih na prostem, organiziranje dogodkov na daljavo. Vemo, da to ni lahko, da zahteva ogromno odrekanih, prilagajanj. A takšno ravnanje je odgovorno, do nas samih, do vseh okoli nas. **Predvsem pa imamo jasno stališče in konsenz svetovne znanosti glede tega, katera je najbolj učinkovita in edina pot za izhod iz koronakrize. Cepljenje.**

Hujše zdravstvene krize kot je trenutna, ko v bolnišnicah zmanjkuje postelj za kritično obolele s covidom, ko kronično primanjkuje zdravstvenega osebja, ki bi te kritično bolne negovalo, in ko epidemija iz dneva v dan terja več smrtnih žrtev, v samostojni Sloveniji še ni bilo. Če bo šlo tako naprej, zdravniki glasno opozarjajo, da bodo prisiljeni v izbiranje med tem komu pomagati pri ohranjanju življenja in komu ne. In da je to nekaj najhujšega, kar se jim lahko zgodi. Hkrati opozarjajo na dolgotrajne posledice, ki jih bo zaradi teh nevzdržnih razmer utrpelo slovensko zdravstvo. **Lahko jim pomagamo. Z odgovornim ravnanjem do sebe, do najbližjih, do družbe.** Ob tem imejmo v mislih, da koristi cepljenja za posameznika in širšo družbo daleč presegajo morebitne neželene in neugodne učinke cepiv.

Kdaj bomo lahko v polnosti zaživel tako, kot smo živeli pred koronakrizo, da ne bomo šteli nepotrebnih žrtev, da ne bo spet prihajalo do gospodarske škode, da ne bo obstalo šolstvo, kultura, naš vsakdan? Vprašanje, ki si ga nenehno zastavljamo vsi, a nihče nima odgovora nanj. Z odločitvijo za cepljenje bodo naša življenja varnejša, prijetnejša, epidemijo koronavirusa bomo kot družba sprejemali in doživljali bolj sproščeno, predvsem pa se bomo na ta način karseda hitro poslovili od nje. **Upoštevajmo znanstvena dognanja, cepimo se.**

Ljubljana, 16. november 2021

Rektorska konferenca Republike Slovenije

Univerza v Ljubljani
Univerza v Mariboru
Univerza na Primorskem

Koordinacija samostojnih raziskovalnih inštitutov Slovenije

ARNES Akademska in raziskovalna mreža Slovenije
Geološki zavod Slovenije

Univerza v Novi Gorici

Gozdarski inštitut Slovenije
Institut Jozef Stefan
Inštitut informacijskih znanosti
Inštitut za civilizacijo in kulturo
Inštitut za ekonomska raziskovanja
Inštitut za hidravlične raziskave
Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije
Inštitut za kovinske materiale in tehnologije
Inštitut za narodnostna vprašanja
Inštitut za novejšo zgodovino
Kemijski inštitut
Kmetijski inštitut Slovenije
Mirovni inštitut
Nacionalni inštitut za biologijo
Pedagoški inštitut
Urbanistični inštitut Republike Slovenije
Zavod za gradbeništvo Slovenije
Znanstveno raziskovalno središče Koper
ZRC SAZU
Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v
Ljubljani